

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin

Michał Przepiera

pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin
tel. +4891 43 51 100, fax +4891 42 30 806
mprzepie@um.szczecin.pl • www.szczecin.eu

P. Soucisa
IV. 18
MA SEJE
DYREKTOR BIURA
Rafal Miszczuk
Szczecin, 2018-03-30

Pani

Stefania Biernat

Przewodnicząca Rady Miasta Szczecin

-w miejscu-

Dotyczy: sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok.

Szanowne Pani Przewodnicząco

zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w załączeniu przekazuję sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok.

Z wyrazami szacunku

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
Michał Przepiera

SPRAWOZDANIE

Z WYKONANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2017 ROK

I. Informacje ogólne.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok, zwany dalej „Programem” został opracowany na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Program został przyjęty uchwałą nr XXV/610/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok.

W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, do zadań własnych samorządu należą m.in.: promocja i ochrona zdrowia, pomoc społeczna, prowadzenie polityki prorodzinnej, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, czy współpraca i działalność na rzecz organizacji pozarządowych. Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania te obejmują:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i wspieranie Centrów Integracji Społecznej.

Natomiast zgodnie z art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii zadania własne gminy w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii obejmują:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 4) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

- 5) Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Ww. zadania wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności:

- 1) Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania substancji psychoaktywnych.
- 2) Działalność wychowawczą, informacyjną, edukacyjną i profilaktyczną.
- 3) Ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju.
- 4) Ograniczanie dostępności alkoholu.
- 5) Leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.
- 6) Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania substancji psychoaktywnych i ich usuwanie.

Na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu i efektów jego realizacji oraz przedkłada Radzie Miasta w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.

W 2017 roku Program stanowił kontynuację działań prowadzonych na terenie Gminy Miasto Szczecin w latach poprzednich, a nadzór nad realizacją zadań sprawował Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin. Realizatorami Programu były m.in. organizacje pozarządowe, podmioty lecznicze, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szczecinie, instytucje oświatowe, Miejska Izba Wytrzeźwień, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Wydział Oświaty Urzędu Miasta Szczecin.

II. Cele Programu.

Głównym celem Programu w 2017 r. było przede wszystkim ograniczanie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów zdrowotnych, społecznych, ekonomicznych, prawnych i innych. Zastosowano następujące formy oddziaływań: działania edukacyjno-informacyjne, profilaktyka uniwersalna, profilaktyka selektywna, profilaktyka wskazująca, redukcja szkód, rehabilitacja, readaptacja i reintegracja społeczna, terapia, wsparcie członków rodzin osób uzależnionych, współpraca instytucjonalna.

III. Wykonane zadania w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii.

1. Prowadzenie szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, jako edukacja i informacja dla uczniów szkół licealnych, ich nauczycieli oraz rodziców, na terenie miasta Szczecin.

- dotacja z Urzędu Miasta: 142 340,00 zł
- liczba odbiorców: 308 os.

Realizator: Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA DU”.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Warsztaty dla młodzieży.
- 2) Zajęcia dla rodziców i nauczycieli.
- 3) Seans, projekcja filmowa.

- 4) Konkursy wiedzy i testy dla uczniów.
- 5) Innowacyjna działalność informacyjno-edukacyjna w bezpośrednim kontakcie z uczniem, rodzicem i nauczycielem.
- 6) Wykorzystanie ankiet pre i pos na temat wiedzy dotyczącej zagadnień uzależnień, komunikacji, tolerancji, stresu, środków psychoaktywnych, przemocy, seksualności, chorób przenoszonych drogą płciową.
- 7) Udzielanie wsparcia oraz konsultacje indywidualne i porady.
- 8) Podejmowanie interwencji.
- 9) Autoprezentacje, zajęcia seminaryjne, pogadanki, dyskusje.
- 10) Poradnictwo mailowe.

Opis osiągniętych rezultatów:

- 1) Wzrósł poziom wiedzy na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, leki, dopalacze) ich szkodliwości i wpływu na fizjologiczne i społeczne funkcjonowanie człowieka.
- 2) Wzrósł poziom wiedzy na temat form pomocy osobom szkodliwie nadużywającym, uzależnionym od środków psychoaktywnych.
- 3) Wzrósł poziom wiedzy na temat norm i patologii w rozwoju adolescenta oraz umiejętność identyfikacji własnych problemów.
- 4) Zwiększyła się wrażliwość na potrzeby innych ze szczególnym uwzględnieniem osób słabszych i niepełnosprawnych.
- 5) Wzrósł poziom wiedzy na temat konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi.
- 6) Zwiększono poziom świadomości na temat chorób przenoszonych drogą płciową, zasad bezpieczniejszych zachowań seksualnych, profilaktyki poekspozycyjnej.
- 7) Wzrósł poziom wiedzy rodziców i nauczycieli na temat mechanizmów uzależnień oraz norm rozwojowych dzieci.
- 8) Ukształtowano nowe umiejętności w zakresie kompetencji wychowawczych i rodzicielskich.

2. Wdrażanie i kontynuacja programów z zakresu profilaktyki selektywnej skierowanych do osób zagrożonych narkomanią.

- dotacja z Urzędu Miasta: 100 000,00 zł
- liczba odbiorców: 505 os.

Realizator: Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci uzależnionych „Powrót z U”.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Spotkania indywidualne – wczesna interwencja.
Podczas spotkań specjalista terapii uzależnień lub lekarz psychiatra przeprowadzał wstępną diagnozę. Moduły składały się z cyklu do piętnastu spotkań indywidualnych, dzięki którym pacjenci zdobyli wiedzę na temat własnych zachowań ryzykownych.
- 2) Zajęcia warsztatowe dla młodych osób zagrożonych narkomanią, eksperymentujących z narkotykami, dopalaczami lub okazjonalnie ich używających
Uczestnikami warsztatów była młodzież zagrożona uzależnieniem od narkotyków. Dzięki spotkaniom uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z konsekwencjami zażywania substancji psychoaktywnych, skonfrontowania z własnymi ograniczeniami oraz ich wpływem na zachowanie. Większość uczestników została zmotywowana do zmiany

postaw i zachowań oraz do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej zaprzestania stosowania środków odurzających, w oparciu o samoocenę i ocenę ryzyka.

- 3) Zajęcia warsztatowe dla rodzin eksperymentujących z narkotykami, dopalaczami lub okazjonalnie ich używających.

Zrealizowano osiem spotkań po cztery godziny. Zajęcia były prowadzone przez dwóch terapeutów i zostały zrealizowane różnymi metodami terapeutycznymi, takimi jak dialog motywujący, model trans teoretyczny, model salutogenezy. Warsztaty pozwoliły na lepsze zrozumienie współzależności pomiędzy aspektami prawnymi, skutkami i zagrożeniami wynikającymi z zażywania narkotyków, a własną odpowiedzialnością co do podejmowania decyzji.

- 4) Działania ewaluacyjne.

Opis osiągniętych rezultatów:

- 1) Zahamowanie rozwoju oraz ograniczenie głębokości i czasu trwania zachowań związanych z używaniem narkotyków.
- 2) Dostarczenie rzetelnej wiedzy na temat używania narkotyków, konsekwencji i skutków uzależnienia, odpowiedzialności za jakość życia własnego i najbliższych.
- 3) Zwiększenie liczby osób wybierających życie bez narkotyków.
- 4) Wzrost świadomości swoich problemów i nauczenie innych, bardziej efektywnych sposobów radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.
- 5) Wzrost wiedzy rodziców na temat mechanizmów uzależnień.
- 6) Wzmocnienie umiejętności wychowawczych rodziców.
- 7) Podniesienie wiedzy na temat lokalnego systemu pomocowego

Realizator: Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Szczecinie.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Grupowe zajęcia warsztatowe, psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem, charakteryzującej się zachowaniami problemowymi oraz narażonej na działanie czynników ryzyka.

Celem warsztatów było kształtowanie umiejętności społecznych ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych: radzenie sobie z presją, rozwiązywanie konfliktów, podejmowanie decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz zagrożeń związanych z zażywaniem narkotyków i innych środków odurzających. Tematyka zajęć została dostosowana do specyficznych grup odbiorców, ich wieku, potrzeb oraz występujących trudności.

- 2) Indywidualne spotkania uczestników programu o charakterze wspierająco-motywacyjnym.

Spotkania prowadzone były w oparciu o dialog motywujący, techniki behawioralno-poznawcze oraz dramę. Tematyka spotkań indywidualnych obejmowała rozwiązywanie trudności życiowych, motywowanie do zmiany, podnoszenie umiejętności w radzeniu sobie z sytuacjami kryzysowymi.

- 3) Poradnictwo rodzinne.

Celem spotkań było podnoszenie umiejętności i wiedzy rodziców lub opiekunów na temat zagrożeń związanych z przyjmowaniem narkotyków przez dzieci i młodzież, poprawa komunikacji wśród członków rodziny, podnoszenie umiejętności wychowawczych itp.

- 4) Zajęcia informacyjno-edukacyjne.

Celem zajęć było przekazanie jak największej ilości informacji na temat zagrożeń zdrowotnych, społecznych, ekonomicznych i prawnych związanych z przyjmowaniem

substancji psychoaktywnych, strategii radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych oraz dostępnych serwisach pomocowych.

5) Ewaluacja.

Działanie polegało na gromadzeniu ankiet, dokumentacji zwrotnych, wstępna analiza wyników. Rezultatem działań ewaluacyjnych było pracowanie wyników ankiety skierowanej do uczestników zajęć.

Opis osiągniętych rezultatów:

- 1) Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród odbiorców zadania.
- 2) Wzrost wiedzy uczestników na temat konsekwencji związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.
- 3) Wzrost wiedzy na temat możliwości korzystania z profesjonalnej pomocy.
- 4) Wzrost umiejętności podejmowania konstruktywnych decyzji w sytuacjach związanych z narkotykami.
- 5) Wzrost umiejętności radzenia sobie w konstruktywny sposób z trudnymi emocjami i kryzysami.
- 6) Wzrost umiejętności asertywnych zachowań i radzenia sobie z presją rówieśniczą.
- 7) Nastąpiła poprawa w relacjach i rolach społecznych wśród uczestników.
- 8) Uczestnicy deklarowali zmiany ryzykownych zachowań, w tym w zakresie używania substancji psychoaktywnych.
- 9) Podniósł się poziom wiedzy i umiejętności wśród rodziców i opiekunów na temat zagrożeń używania substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz motywowania dzieci i młodzieży do zmiany swoich zachowań
- 10) Wzrosła wiedza i umiejętności profesjonalistów zajmujących się pracą z dziećmi i młodzieżą w zakresie pomocy osobom zagrożonym, eksperymentującym z substancjami psychoaktywnymi.

3. Terapia i psychoterapia indywidualna i grupowa skierowana do użytkowników narkotyków: osób uzależnionych przyjmujących narkotyki w sposób szkodliwy oraz ich bliskich.

- dotacja z Urzędu Miasta: 170 000,00 zł
- liczba odbiorców: 2 783 os.

Realizator: Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci uzależnionych „Powrót z U”.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Informacja i edukacja na temat zagrożeń narkomanią, mechanizmów uzależnienia, informowanie, gdzie szukać pomocy.
- 2) Poradnictwo telefoniczne i poradnictwo pierwszego kontaktu.
- 3) Wspieranie emocjonalne, motywacja i mobilizacja do działania – walki z nałogiem, zmiany dotychczasowych zachowań.
- 4) Grupa dla członków rodzin.
- 5) Grupa rozwoju umiejętności psychospołecznych dla rodziców, poradnictwo.
- 6) Diagnozowanie i leczenie farmakologiczne pacjentów (lekarz psychiatra, psycholog, specjalista terapii uzależnień).
- 7) Zmniejszanie strat zdrowotnych i ekonomicznych, zmiana destrukcyjnych zachowań uzależnionych pacjentów i zmniejszanie ich udziału w grupach dewiacyjnych.
- 8) Terapia indywidualna.

- 9) Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.
- 10) Dostarczanie wiedzy z zakresu uzależnienia i współuzależnienia.
- 11) Nauka asertywnych zachowań i wzrost prawidłowej komunikacji.
- 12) Wzmacnianie procesów zdrowienia pacjentów i ich rodziców.
- 13) Nauka radzenia sobie z wyzwalaczami i rozwijanie umiejętności społecznych.
- 14) Dostarczanie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy i leczenia osoby uzależnionej.
- 15) Edukacja w środowisku lokalnym oraz uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach.

Opis osiągniętych rezultatów:

- 1) Zasadniczym rezultatem było rozszerzenie dostępności do usług terapeutycznych dla osób eksperymentujących z narkotykami, nadużywających, uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin poprzez psychoterapię, informację i edukację na temat zagrożeń i mechanizmów uzależnienia.
- 2) Członkowie rodzin zaczęli sobie radzić z problemami związanymi z uzależnieniem w rodzinie.
- 3) Wzrosła wiedza na temat współuzależnienia i umiejętność wspierania dziecka w rozwoju odpowiednio do jego potrzeb.
- 4) Nastąpił powrót do konstruktywnego życia osób uzależnionych.
- 5) Zmniejszyła się liczba nawrotów do nałogu oraz poprawiono kondycję psychiczną całych rodzin.

Realizator: Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Szczecinie.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Grupa wsparcia dla młodzieży.
Na spotkaniach omawiano korzyści jakie uczestnicy mogą wynieść z uczestnictwa w grupie. Uczestnicy rozwiązywali swoje aktualne problemy, wspierali się w abstynencji, podejmowali refleksję nad rolą narkotyków w ich życiu oraz wpływem środków psychoaktywnych na życie człowieka. Za pomocą informacji zwrotnych i konfrontacji uczestnicy poznawali swoje zasoby i możliwości oraz wspierali się w przezwyciężaniu trudności, a także poszukiwali alternatywnych sposobów zaspokajania potrzeb w kontekście stosowania substancji psychoaktywnych i innych nałogów.
- 2) Poradnictwo (indywidualne, rodzinne, pierwszego kontaktu).
Poradnictwo (w tym mailowe i telefoniczne) dotyczyło takich obszarów jak: wypracowanie skutecznych strategii i interwencji rodzicielskich w sytuacji wystąpienia problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych; identyfikowanie czynników ryzykownych; problemy w relacjach rodzinnych charakterystycznych dla wieku adolescencji; wzmacnianie i rozwijanie czynników chroniących dziecko przed uzależnieniem i jego konsekwencjami; motywowanie do pozytywnej zmiany; ocena poziomu zagrożenia rozwoju uzależnienia; rozwijanie motywacji i kompetencji do pokonywania trudności.
- 3) Rozmowa motywująca.
Rozmowa skierowana była do osób z niskim poziomem motywacji do zmiany swoich zachowań ryzykownych. Działanie polegało na efektywnym rozwijaniu tej motywacji poprzez wyrażanie empatii, wpieranie samoskuteczności i wykorzystywanie oporu.
- 4) Terapia Candis dla problemowych użytkowników marihuany.
Działanie zrealizowane przez trzech certyfikowanych terapeutów programu Candis. Jego celem było podjęcie i utrzymanie stabilnej abstynencji od konopii lub ograniczenie jej

używania. Sesje terapeutyczne odbywały się zgodnie z założeniami teoretycznymi i strukturą programu Candis oraz przeprowadzone zostały w formie indywidualnych spotkań w poradni. Tematy poszczególnych sesji dotyczyły: mechanizmów rozwoju uzależnienia od konopii; zaburzeń współwystępujących; rozpoznawania własnych wzorców używania; zmiany przekonań poznawczych dotyczących konsekwencji związanych z używaniem marihuany; strategii radzenia sobie z głodem substancji; umiejętności radzenia sobie z nawrotami. W terapii wykorzystywano zasady dialogu motywującego, elementy terapii poznawczo-behawioralnej oraz trening rozwiązywania problemów.

5) Krótka interwencja terapeutyczna.

Działanie składało się z kilku spotkań. Odbiorcy analizowali swoją sytuację w celu zwiększenia świadomości zysków i strat wskutek stosowania substancji psychoaktywnych. Indywidualne spotkania miały na celu analizę sytuacji, adekwatne zrozumienie wpływu używania na aktualną sytuację życiową, ocenę poziomu ryzyka rozwoju uzależnienia i zwiększenia wiedzy o mechanizmach uzależnienia.

6) Konsultacje specjalistyczne.

Działanie zrealizowano z udziałem specjalistów terapii uzależnień. Konsultowano poziom uzależnienia oraz poziom zagrożenia uzależnieniem. Osoby zgłaszające się na konsultację do specjalisty były również kierowane z innych placówek w celu ustalenia poziomu uzależnienia i uzyskania wskazówek do dalszej pracy z klientem.

7) Psychoterapia indywidualna.

Działanie realizowane przez specjalistów terapii uzależnień. Spotkania miały formę indywidualnych sesji prowadzonych w oparciu o terapię skoncentrowaną na rozwiązaniach. Działanie było skierowane na dokonanie zmian związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i podjęcie właściwych strategii radzenia sobie z problemami.

8) Interwencja kryzysowa.

Odbiorcami działań były osoby używające problemowo, eksperymentujące oraz utrzymujące abstynencję po leczeniu. Spotkania polegały na wspieraniu klientów w trudnej sytuacji, umożliwieniu przeżycia przykrych stanów emocjonalnych, identyfikowaniu problemu wspólnie z klientem oraz poszukiwaniu rozwiązań.

9) Interwencja kryzysowa rodzin.

Interwencje dotyczyły w siedmiu przypadkach rodziców, a w pozostałych osób zagrożonych uzależnieniem. Rodzice zgłaszali się na skutek utraty poczucia bezpieczeństwa, przykrych stanów emocjonalnych, zagubienia, braku umiejętności psychospołecznych i wychowawczych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez dziecko.

10) Zajęcia informacyjno-edukacyjne.

Spotkania odbywały się w poradni w formie strukturalizowanej, obejmowały wykład, pracę warsztatową w małych grupach i dyskusję. Zajęcia miały na celu zwiększenie wiedzy w zakresie mechanizmów uzależnienia, zwiększenie umiejętności rozwiązywania problemów wynikających z adolescencji i umiejętności określania potrzeb jakie młode osoby mają wobec rodziców.

11) Warsztaty/treningi umiejętności psychospołecznych.

Założeniem warsztatów było wypracowanie skutecznych form komunikacji interpersonalnej. Treningi składały się z wykładów i ćwiczeń zwiększających umiejętności porozumiewania się.

12) Warsztaty rozwoju osobistego.

Spotkania zostały przeprowadzone metodami aktywizującymi. Uczestnicy nabyli umiejętności identyfikacji celów życiowych, sposobów ich realizacji, rozwinęli świadomość osobistych zasobów oraz ograniczeń.

13) Wsparcie procesu readaptacji.

Działania obejmowały pomoc w realizacji indywidualnych programów zdrowienia.

14) Warsztaty zapobiegania nawrotom.

Warsztaty były prowadzone przez dwóch certyfikowanych specjalistów uzależnień w formie strukturalizowanej raz w miesiącu. Każdy moduł składał się z mini wykładu edukacyjnego i warsztatu praktycznego na dany temat.

15) Grupa wsparcia dla osób utrzymujących abstynencję

Tematyka poruszana na zajęciach dotyczyła trudności w bliskich relacjach, konfliktów w pracy, zachowań impulsywnych i ich konsekwencji, niskiej samooceny i nierealnych wyobrażeń na temat siebie i innych. Omawiano wpływ stosowanych strategii zaradczych na proces zdrowienia i przeciwdziałanie nawrotom.

16) Superwizja.

Przeprowadzono 16 godzin superwizji pracy realizatorów zadania. Analizowano prace grupową i indywidualną oraz weryfikowano oddziaływania terapeutów.

17) Grupa wsparcia dla rodzin.

Działanie zrealizowane ze środków własnych organizacji. Była to otwarta grupa spotkaniowa dla rodzin osób zagrożonych narkomanią i używających narkotyków w sposób szkodliwy.

18) Kierowanie do innych placówek.

W ramach tych działań skierowano 27 osób do innych placówek leczenia: 14 osób do stacjonarnych ośrodków leczenia dla osób uzależnionych, 5 osób do Centrum Psychiatrycznego z powodu zaburzeń psychicznych współwystępujących z uzależnieniem, 8 osób do Działu Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Osoby te kierowano po uprzednim rozpoznaniu problemów w różnych obszarach i zbudowaniu wstępnej motywacji do podjęcia leczenia w placówce zamkniętej.

19) Przeprowadzono wykaz (monitoring) dotyczący zjawiska używania wśród odbiorców zadania.

Opis osiągniętych rezultatów:

- 1) Ograniczono liczbę osób używających narkotyki – 62 odbiorców podjęło i utrzymało abstynencję od substancji psychoaktywnych, a 40 osób zmieniło wzór używania na mniej szkodliwy.
- 2) Ograniczono szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne uwarunkowane używaniem substancji psychoaktywnych wśród 32 osób z ww. problemami.
- 3) Podniesiono kwalifikacje terapeutów i zwiększono poziom usług terapeutycznych świadczonych na rzecz mieszkańców Szczecina.
- 4) Zwiększono dostęp do specjalistycznych usług terapeutycznych i profilaktycznych świadczonych zgodnie z ofertą dla 460 beneficjentów używających i nieużywających.
- 5) 51 osób używających substancji psychoaktywnych zwiększyło poziom umiejętności psychospołecznych.
- 6) 370 osób zwiększyło poziom wiedzy dotyczącej wpływu używania substancji psychoaktywnych na zdrowie człowieka.
- 7) 99 rodziców zweryfikowała swoje metody wychowawcze na wspierające w prawidłowym rozwoju dzieci i młodzieży.

- 8) 58 osób zwiększyło poziom umiejętności radzenia sobie z kryzysami.
- 9) 77% odbiorców używających problemowo i eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi uzyskała rzetelną wiedzę o konsekwencjach używania.
- 10) 73% odbiorców używających zmieniło przekonania dotyczące używania uwzględniając konsekwencje z niego wynikające.
- 11) 69% odbiorców nieużywających (rodziny, bliscy) uzyskała wiedzę o mechanizmach uzależnienia, o czynnikach ryzyka sprzyjających rozwojowi uzależnienia i czynnikach chroniących przed używaniem.
- 12) 69% używających problemowo i eksperymentujących ze środkami zredukowała zachowania problemowe stanowiące czynniki ryzyka rozwoju uzależnienia w przyszłości
- 13) 42% badanych odbiorców używających podjęła aktywność w kierunku rozwoju konstruktywnych zainteresowań.
- 14) 49% odbiorców poprawiła umiejętności komunikowania się, rozwiązywania problemów i konfliktów.

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii.

- dotacja z Urzędu Miasta: 80 000,00 zł
- liczba odbiorców: 6 610 os.

Realizator: Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Szczecinie.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Działania środowiskowe – dyżury partyworkerskie podczas imprez muzycznych oraz w środowisku studenckim.
W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 84 dyżury partyworkerskie w sześciu klubach muzycznych w Szczecinie oraz w siedmiu Domach Studenckich (akademikach) Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego. Realizacja działań odbyła się również na dwóch imprezach plenerowych. Dyżury odbywały się średnio osiem razy w miesiącu i były prowadzone przez grupę 2-5 realizatorów, których działania obejmowały: rozdawnictwo ulotek, broszur informacyjnych i edukacyjnych na temat zagrożeń wynikających z zażywania narkotyków i sposobów ich minimalizowania; dystrybucję materiałów informujących o serwisach pomocowych dla osób zażywających narkotyki; edukowanie poprzez rozmowy na temat powikłań zdrowotnych wynikających z używania narkotyków; edukację seksualną; pomoc przy szukaniu alternatywnych rozwiązań; wsparcie w sytuacjach kryzysowych; motywowanie do zmiany stylu życia; udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej w przypadku zatrucia, omdleń itp.; rozdawnictwo materiałów edukacyjnych; poradnictwo i kierowanie do specjalistycznych placówek; rozpowszechnianie haseł promujących bezpieczną zabawę na różnych nośnikach – koszulki, naklejki, ulotki, plakaty, płyty itp.)
- 2) Zajęcia edukacyjne w środowisku studenckim.
Przeprowadzono 14 spotkań wykładowo-warsztatowych ze studentami Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie przy współpracy z pełnomocnikiem ds. uzależnień ZUT. Zajęcia odbywały się na m.in. wydziałach: ekonomicznym, informatycznym, elektrycznym, rolniczym i innych oraz obejmowały część wykładowo-warsztatową i rozdawnictwo materiałów edukacyjnych. Łącznie wypracowano 50 osobogodzin.
- 3) Kampanie promujące bezpieczną zabawę.

Podczas dyżurów w klubach oraz w Internecie, przez cały czas dostępne były materiały video i tekstowe na temat działań realizowanych przez organizację. Kontynuowano kampanię „Zażywam tylko dźwięków”, która jest stałym elementem działań organizacji.

- 4) Szkolenia podwyższające umiejętności i kwalifikacje wolontariuszy i partyworkerów. W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy szkolenia dla partyworkerów.
 - jednodniowe szkolenie dla wolontariuszy w dniu pn. „Filozofia redukcji szkód związanych z zażywaniem narkotyków. Partywork – cele, zadania, etyka pracy”,
 - dwudniowe szkolenie dla partyworkerów z pierwszej pomocy przedmedycznej,
 - jednodniowe szkolenie dla partyworkerów realizujących zajęcia edukacyjne dla studentów na temat nowych substancji psychoaktywnych.
- 5) Działania w mediach. Informacje o działaniach i wydarzeniach dostępne były dla mieszkańców na stronie Poradni MONAR Szczecin, na profilu Monar Party Project, na Facebooku i YouTube.
- 6) Ewaluacja programu. Ewaluacja została przeprowadzona przez partyworkerów oraz specjalistę terapii uzależnień. Przeprowadzono rozmowy z klientami i właścicielami klubów na temat programu, obserwację oraz uzupełnianie reportów z poszczególnych dyżurów – prowadzenie statystyk, opracowanie wyników, realizacja sondażu diagnostycznego.

Opis osiągniętych rezultatów:

Celem głównym było ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych związanych z zażywaniem narkotyków oraz kształtowanie postaw sprzyjających bezpiecznej zabawie wśród uczestników imprez muzycznych – okazjonalnych użytkowników oraz osób uzależnionych.

- 1) Dzięki przeprowadzonym rozmowom oraz dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych, podniesiono poziom wiedzy na temat serwisów pomocowych wśród osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych od substancji psychoaktywnych – uczestników imprez w klubach muzycznych. Dostarczono wiedzę ponad 4300 odbiorcom, rozdano ok. 5000 sztuk ulotek. 57% osób badanych uznało, że wiedzę uzyskaną z ulotek bądź z rozmowy z partyworkerem można wykorzystać w swoim życiu lub rozpowszechniać wśród znajomych. 67% osób badanych oceniło, że partyworkerzy są wiarygodnym i rzetelnym źródłem informacji o zagrożeniach związanych z używaniem narkotyków.
- 2) Podniesienie poziomu wiedzy użytkowników na temat szkodliwości stosowania i działania substancji psychoaktywnych, ich wpływu na fizjologiczne i społeczne funkcjonowanie człowieka oraz minimalizowanie ryzyka zagrożeń wśród odbiorców programu poprzez edukację i informację w środowisku klienta.
- 3) Poprzez rozmowy motywujące w środowisku klienta i dystrybucję materiałów informacyjnych o serwisach pomocowych, zwiększono liczbę osób korzystających z pomocy terapeutycznej.
- 4) 40% odbiorców programu zadeklarowało zmianę modelu zażywania narkotyków na bezpieczniejszy.

Realizator: Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA DU” (*Działania profilaktyczne z zakresu problemu narkomanii w środowisku kobiet świadczących usługi seksualne*).

Zakres wykonanych działań:

- 1) Przeprowadzono 18 wizyt mieszkaniowych w ramach działań środowiskowych na terenie Gminy Miasto Szczecin.

- 2) Działania środowiskowe prowadzone były przez trzech wykwalifikowanych realizatorów – specjalistów terapii uzależnień.
- 3) Organizacja przeprowadziła bezpośrednie wywiady edukacyjno-informacyjne z 89 kobietami świadczącymi usługi seksualne i podejmującymi ryzykowne zachowania seksualne.
- 4) Przeprowadzono indywidualne rozmowy na tematy związane z zagrożeniami związanymi z przyjmowaniem środków psychoaktywnych.
- 5) W trakcie ogólnych jak i indywidualnych rozmów przekazano informacje o instytucjach i organizacjach pomocowych działających na terenie miasta Szczecina.
- 6) Podczas trwania projektu dystrybuowano materiały edukacyjne, ulotki, informatory, broszury dotyczące profilaktyki zakażeń HIV.
- 7) W ostatnich trzech miesiącach realizacji zadania przeprowadzono ewaluację.

Opis osiągniętych rezultatów:

- 1) 93% badanych odbiorców zadania uzyskało podstawową wiedzę na temat HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą kontaktów seksualnych.
- 2) 83% badanych odbiorców zadania oświadczyło, że w trakcie prowadzonych działań środowiskowych uzyskało wiedzę na temat szkodliwości przyjmowania środków psychoaktywnych, w tym tzw. dopalaczy.
- 3) 79% badanych oświadczyło, że uzyskana wiedza na temat zagrożeń związanych z HIV/AIDS i STI wpłynie na ich postawy w taki sposób, że zaprzestaną podejmować ryzykowne zachowania w trakcie świadczenia usług seksualnych.
- 4) 89% badanych zadeklarowało, że uzyskało informacje na temat instytucji i organizacji działających w obszarze uzależnień i HIV/AIDS i STI w Szczecinie.
- 5) 91% badanych oświadczyło, że uzyskana wiedza na temat podejmowania ryzykownych zachowań w kontekście HIV/AIDS i STI wpłynie na to, że zaczną używać środki zmniejszające ryzyko zakażenia.

Realizator: Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA DU” (*Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii PROFILAKTYCZNY TRAMWAJ*).

Zakres wykonanych działań:

- 1) W ramach oferty zorganizowano pięć przejazdów po ulicach Szczecina zabytkowym tramwajem profilaktycznym, podczas których rozdawano ulotki informacyjne dotyczące środków psychoaktywnych i chorób przenoszonych drogą płciową oraz informacji na temat testowania w kierunku HIV/AIDS.
- 2) Został utworzony ruchomy punkt informacyjny, w którym pasażerowie mogli zaczerpnąć informacji na temat szkodliwości środków psychoaktywnych, dopalaczy, alkoholu, leków oraz informacji, gdzie można uzyskać pomoc, co robić w sytuacji kiedy dziecko sięga po narkotyki, jak zrobić testy w kierunku narkotyków.
- 3) Adresatami projektu byli mieszkańcy miasta – dorośli, młodzież, dzieci.
- 4) Liczba odbiorców podczas jednego przejazdu wahała się w granicach 350–400 osób.
- 5) Podczas pięciu przejazdów tramwaj odwiedziło około 1750–2000 osób.
- 6) Podczas przejazdów prowadzone były indywidualne rozmowy edukacyjno-informacyjne.
- 7) Każdy uczestnik otrzymał pamiątkowy gadżet oraz materiały edukacyjne.

Opis osiągniętych rezultatów:

- 1) Zwiększył się poziom wiedzy na temat środków psychoaktywnych (zarówno narkotyków, w tym dopalaczy, jak i alkoholu i leków).

- 2) Dostarczono informacji na temat form pomocy i organizacji zajmujących się problemami związanymi ze środkami psychoaktywnymi (po zakończeniu akcji niektórzy uczestnicy kontaktowali się ze Stowarzyszeniem w celu uzyskania większej ilości informacji)
- 3) Popularyzowano i propagowano zasady bezpieczniejszych zachowań w kontekście seksualnym.
- 4) Zwiększył się poziom wiedzy na temat chorób przenoszonych drogą płciową – HIV/AIDS, HBC, HCV i innych.
- 5) Zwiększyła się wiedza na temat PREP-u (informacja profilaktyczna na temat zmniejszenia ryzyka zakażenia HIV).
- 6) Dostarczono informacji gdzie można anonimowo i bezpłatnie wykonać badania w kierunku HIV/AIDS, HBV, HCV oraz w jakim celu powinno się szczepić na HBV i HPV.
- 7) Z informacji Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego, który od 2012 roku jest w strukturze działań Stowarzyszenia „DA DU”, wynika, że w 2017 r. więcej osób niż w latach poprzednich przetestowało się w kierunku HIV, a informację na ten temat otrzymywali między innymi poprzez akcje Profilaktyczny Tramwaj.
- 8) Część osób po akcji profilaktycznej skorzystała z Telefonu Zaufania, działającego przy Stowarzyszeniu „DA DU”.

Realizator: Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA DU” (*Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii TELEFON ZAUFANIA*).

Zakres wykonanych działań:

- 1) Poradnictwo telefoniczne – działalność informacyjno-edukacyjna dla mieszkańców Szczecina.
- 2) Dyżury odbywały się cyklicznie w każdy poniedziałek i czwartek w godz. od 16.00 do 18.00.
- 3) Poradnictwo mailowe udzielane przez specjalistę terapii uzależnień, działające całą dobę. Odpowiedź następowała w ciągu 48 godzin od przyjęcia zgłoszenia.

Opis osiągniętych rezultatów:

- 1) W miesiącu sierpniu i wrześniu 2017 udzielono najwięcej konsultacji.
- 2) Średnio na dyżurze terapeuty uzależnień udzielał 2-3 porady telefoniczne.
- 3) Doradca, terapeuta dyżurny udzielał informacji wszystkim kontaktującym się z Telefonem Zaufania.
- 4) Z poradnictwa korzystali najczęściej młodzi ludzie, mężczyźni i kobiety podejmujące ryzykowne zachowania, kobiety w ciąży.
- 5) Udzielono kilkanaście porad w sprawie uzależnienia dziecka lub partnera oraz informacji na temat możliwości poszukiwania pomocy dla siebie i najbliższych.
- 6) Zakres tematyczny udzielanych konsultacji telefonicznych i mailowych był następujący:
 - gdzie można uzyskać pomoc jeżeli jest się osobą uzależnioną lub ma się trudności ze środkami psychoaktywnymi,
 - gdzie w Szczecinie można wykonać badania na obecność przeciwciał anti-HIV,
 - czy bezpłatnie i anonimowo można wykonać badania na obecność przeciwciał anti-HIV oraz jak długo się czeka na wynik badania na obecność przeciwciał anti-HIV,
 - po jakim czasie od sytuacji ryzykownej można wykonać badanie na obecność przeciwciał anti-HIV
 - czy przebywając w jednym pomieszczeniu z osobą zakażoną wirusem HIV może dojść do zakażenia,

- jakie są drogi zakażenia wirusem HIV i innych chorób przenoszonych drogą płciową,
- objawy występujące przy zakażeniu wirusem HIV,
- jak zmotywować partnera, aby wykonał test na obecność przeciwciał anty-HIV,
- jakie testy są najbardziej wiarygodne, aby jak najszybciej stwierdzić zakażenie wirusem HIV,
- czy alkohol może wpływać na ryzykowne zachowania w kontekście HIV/AIDS.

5. Program zdrowotny z zakresu zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych narkomanią, używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

- dotacja z Urzędu Miasta: 34 926,21 zł
- liczba odbiorców: 453 os.

Realizator: Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje”.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Konsultacje indywidualne lekarza psychiatry dla osób eksperymentujących, używających szkodliwie i zagrożonych narkomanią.
- 2) Indywidualne spotkania psychoedukacyjne i wspierające dla osób współuzależnionych.
W ramach pomocy współuzależnionym (partnerom/rodzicom) zaproponowano konsultacje lekarza psychiatry i konsultacje terapeutyczne, czyli szeroko rozumiane wsparcie w analizowaniu i pracy nad problemem uzależnienia. Podczas spotkań poruszano m.in. zagadnienia: diagnoza uzależnienia w rodzinie jako punkt wyjścia; rozpoznanie i rozumienie współuzależnienia; mechanizmy sprzyjające podtrzymaniu uzależnienia; somatyczne i psychiczne następstwa uzależnienia; zrozumienie emocji powstających podczas terapii; leczenie substytucyjne w świetle uregulowań prawnych; problemy somatyczne w pojawiające się w trakcie leczenia metadonem lub buprenorfiną; bezpieczne zachowania seksualne wśród osób uzależnionych.
- 3) Psychoterapia indywidualna.
Cykl indywidualnych spotkań z psychoterapeutą, mających na celu poprawę funkcjonowania osoby zażywającej substancje psychoaktywne. Psychoterapeuta towarzyszył w procesie poznawania siebie, w dokładnej analizie tego, co w danym momencie było źródłem niepokoju i problemów oraz tego, jaki wpływ na bieżącą sytuację mają doświadczenia z przeszłości. Zadbano o to, aby wspólna praca podczas spotkań była efektywna i prowadziła do osiągania wyznaczonych wcześniej celów terapii.
- 4) Grupa psychoedukacyjna dla kobiet uzależnionych od środków psychoaktywnych i pozostających w terapii substytucyjnej.
Grupa była prowadzona przez dwóch specjalistów – specjalistę terapii uzależnień oraz specjalistę nauk o rodzinie. Grupa skierowana była do uczestniczek programu metadonowego, miała charakter dynamiczny, dostosowany do aktualnego zapotrzebowania odbiorców. Grupy edukacyjne w zakresie stosowania nowych substancji psychoaktywnych i związane z tym zagrożenia.
- 5) Elementy edukacji w zakresie HCV.
Spotkania były prowadzone przez wykwalifikowaną pielęgniarkę i adresowane w głównej mierze do młodszych użytkowników narkotyków. Działania dostarczyły wiedzy na temat konsekwencji stosowania związków odurzających i następstw zdrowotnych wynikających ze stosowania środków psychoaktywnych.
- 6) Grupy edukacyjne z profilaktyki HIV/AIDS dla osób używających substancje psychoaktywne.

Zajęcia zostały przeprowadzone w formie ćwiczeń warsztatowych przez specjalistę terapii uzależnień. Każdy temat zajęć został poprzedzony krótkim mini wykładem oraz testem wiedzy oceniającym wiedzę uczestników warsztatów. Na koniec zajęć uczestnicy wypełnili ankiety ewaluacyjne. Celem warsztatów było: przekazanie rzetelnej wiedzy na temat wirusa HIV i choroby AIDS oraz innych chorób przenoszonych drogą kontaktów seksualnych; promowanie postaw i zachowań sprzyjających unikaniu zachowań ryzykownych; kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych; promowanie postawy akceptacji i tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS; przekazanie informacji o instytucjach i organizacjach pozarządowych działających w obszarze HIV/AIDS na terenie Szczecina.

- 7) Poradnictwo i edukacja w zakresie przyczyn sięgania po narkotyki, działania środków odurzających dostępnych na rynku, w tym leków dostępnych bez recepty. Przedstawienie możliwych form terapii i leczenia oraz związanych z leczeniem stacjonarnym praw i obowiązków pacjenta. Praca z osobami w kryzysie i zaznajomienie z aktami prawnymi regulującymi odpowiedzialność karną za czyny dokonane przez nieletnich, będących pod wpływem środków odurzających. Edukacja w zakresie najnowszych wytycznych dotyczących stosowania art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
- 8) Zajęcia profilaktyczno-edukacyjne w zakresie zapobiegania deficytom funkcji poznawczych w przebiegu eksperymentowania, używania szkodliwego i uzależnienia od substancji psychoaktywnych.
Spotkania indywidualne dały szansę na poprawę funkcjonowania poznawczego uczestników, a dostosowanie liczby godzin do potrzeb i deficytów pacjentów znacząco pomogły w płynąć na ich kondycję w tym zakresie.

Opis osiągniętych rezultatów:

- 1) W ramach konsultacji przeprowadzono 24 spotkania, których tematyka dotyczyła uzależnienia od dopalaczy, leczenia, diagnozy, propozycji terapii, aspektów prawnych, interwencji systemowej, uzależnień behawioralnych, psychoedukacji, objawów abstynencyjnych, motywacji do podjęcia terapii, szkodliwego stosowania środków psychoaktywnych, interwencji kryzysowej. Łącznie przeprowadzono 31 godzin konsultacji, z których skorzystało 35 osób.
- 2) Przeprowadzono 22 godziny spotkań wspierających dla współuzależnionych, z których skorzystało 28 osób.
- 3) Zrealizowano 36 spotkań terapii indywidualnej, z której skorzystały 3 osoby (mężczyzna w wieku 25 lat oraz dwie kobiety w wieku 23 i 30 lat).
- 4) Przeprowadzono 30 godzin warsztatów w grupie dla kobiet uzależnionych, z których skorzystało 70 osób.
- 5) W zajęciach z poradnictwa i edukacji uczestniczyły 43 osoby. Warsztaty zostały zrealizowane w wymiarze 36 godzin.
- 6) Zajęcia profilaktyczno-edukacyjne w zakresie zapobiegania deficytom funkcji poznawczych w przebiegu eksperymentowania, używania szkodliwego i uzależnienia od substancji psychoaktywnych zostały przeprowadzone w wymiarze 42 godzin i skorzystało z nich 39 uczestników.
- 7) Spotkania profilaktyczne trwały 29 godzin i wzięły w nich udział 34 osoby.
- 8) Warsztaty dla młodszych użytkowników substancji psychoaktywnych dotyczące zagadnień HIV/AIDS trwały 14 godzin i wzięło w nich udział 101 osób.
- 9) Grupa edukacyjna dotycząca zagrożeń związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych (tzw. dopalaczy) i niebezpieczeństw związanych z możliwością

zakażenia wirusem HCV oraz poprawą jakości życia dla pacjentów zakażonych HCV została zrealizowana w wymiarze 12 godzin i uczestniczyło w niej 100 osób.

6. Działalność profilaktyczna adresowana do dzieci, młodzieży i dorosłych uwzględniająca profilaktykę uzależnień oraz zakup materiałów dydaktycznych i nagród dla uczestników konkursów profilaktycznych.

- dotacja z Urzędu Miasta: 8 000,00 zł
- liczba odbiorców: 174 os.

Realizator: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szczecinie wraz ze szczecińskimi szkołami podstawowymi oraz gimnazjalnymi.

Konkurs wiedzy „Olimpiada o HIV/AIDS”

Uczestnikami konkursu wiedzy była młodzież z 15 szkół ponadgimnazjalnych oraz jednej szkoły podstawowej ze Szczecina. W grudniu odbył się finał olimpiady, w którym wzięły udział 54 osoby. Główny cel programu został osiągnięty – młodzież poszerzyła swoją wiedzę przygotowując się do ostatniego etapu projektu. Ponadto, w szkołach przeprowadzono cykl prelekcji na temat profilaktyki zakażeń HIV oraz skutków wynikających z ryzykownych zachowań seksualnych oraz zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Przegląd sztuk teatralnych „Nie zażywam to wygrywam”

Program z zakresu profilaktyki uniwersalnej skierowany do uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Projekt został przeprowadzony w Szkole Podstawowej nr 11 przy ul. Emilii Plater w Szczecinie. Celem przeglądu było ukazanie problemów związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych, z uwzględnieniem nowych narkotyków i dopalaczy, a także zainspirowanie uczestników i zintegrowanie środowisk szkolnych do działań na rzecz profilaktyki uzależnień poprzez różnego rodzaju formy teatralne. W konkursie rywalizowało sześć zespołów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych – łączna liczba uczestników to 120 osób.

IV. Wykonane zadania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Organizacja działań profilaktycznych (w szczególności zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych) dla mieszkańców Szczecina jako formy zagospodarowania czasu wolnego, alternatywy wobec nudy i stosowania substancji psychoaktywnych.

- dotacja z Urzędu Miasta: 200 000,00 zł
- liczba odbiorców: 2 401 os.

Realizatorzy: Związek Harcerstwa Polskiego Chorągwi Zachodniopomorskiej Hufiec Szczecin-Dąbie; Fundacja Kultury, Sportu i Aktywności Lokalnej „Prawobrzeże”; Osiedlowy Klub Sportowy „Świt” Szczecin-Skolwin; Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”; Stowarzyszenie „Zrozumieć”; Klub Sportowy „Akademia Piłkarska Hutnik”; Akademia Basketu King "Wilki Morskie"; Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej; Bokserski Klub Sportowy "Skorpion".

Zakres wykonanych działań:

- 1) Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze promujące konstruktywne sposoby spędzania wolnego czasu.

- 2) Warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży.
- 3) Konsultacje pedagogiczne, psychologiczne dla młodzieży, rodziców i opiekunów.
- 4) Warsztaty profilaktyczne, terapeutyczne.
- 5) Warsztaty komunikacji interpersonalnej
- 6) Imprezy rekreacyjno-kulturalne oraz sportowe skierowane do całych rodzin.
- 7) Imprezy plenerowe, rajdy, wyjazdy dla dzieci i rodziców.

2. Profilaktyka selektywna prowadzona na rzecz: dzieci, młodzieży i dorosłych – osób, które cechuje wysoka ekspozycja na czynniki ryzyka w odniesieniu do problemu alkoholowego..

- dotacja z Urzędu Miasta: 80 000,00 zł
- liczba odbiorców: 409 os.

Realizatorzy: Zachodniopomorska Fundacja Pomocy Rodzinie „Tęcza Serc”; Fundacja Kultury, Sportu i Aktywności Lokalnej „Prawobrzeże”; Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych "Powrót z U"

Zakres wykonanych działań:

- 1) Edukacja, poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne dla dzieci i dorosłych.
- 2) Terapia systemowa rodzin.
- 3) Warsztaty edukacyjne oraz profilaktyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- 4) Treningi kompetencji społecznych oraz rozwoju osobistego.
- 5) Imprezy plenerowe, wyjazdy dla dzieci młodzieży i ich opiekunów.

3. Profilaktyka uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych realizowana w instytucjach kultury.

- dotacja z Urzędu Miasta: 270 000,00 zł
- liczba odbiorców: 9 752 os.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Kultury w Szczecinie; Dom Kultury „Słowianin”; Dom Kultury „13 Muz”; Dom Kultury „Klub Skolwin”.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Zakres usług obejmował zajęcia i warsztaty profilaktyczne.
- 2) Zrealizowano profilaktyczne działania artystyczne.
- 3) Zajęcia plastyczne, teatralne, wychowanie przez sztukę.
- 4) Zaproponowano alternatywne formy spędzania wolnego czasu z wykorzystaniem działań artystycznych bez korzystania z substancji psychoaktywnych.
- 5) Zajęcia były prowadzone przez doświadczonych specjalistów, aktorów, artystów.
- 6) Wpierano dzieci i młodzież w odrabianiu lekcji.
- 7) Udzielano informacji na temat działania substancji psychoaktywnych oraz skutków ich zażywania.
- 8) Prowadzono działalność opiekuńczo-wychowawczą dla dzieci z północnych terenów Szczecina.

4. Profilaktyka i wsparcie na rzecz rodzin oraz dzieci zagrożonych i dotkniętych Płodowym Zespołem Alkoholowym (FAS).

- dotacja z Urzędu Miasta: 90 000,00 zł
- liczba odbiorców: 719 os.

Realizatorzy: Zachodniopomorska Fundacja Pomocy Rodzinie „Tęcza Serc”.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Beneficjenci uzyskali wsparcie w zakresie Płodowego Zespołu Alkoholowego poprzez diagnozę, terapię, poradnictwo i konsultacje.
- 2) Wyposażono uczestników w podstawową wiedzę dotyczącą rozumienia zachowań i możliwości udzielenia pomocy dziecku zagrożonemu syndromem FAS/FASD i jego rodzinie oraz podstawową wiedzę z zakresu profilaktyki FAS.
- 3) Rodzice otrzymali wsparcie w pełnieniu funkcji rodzicielskich oraz podstawową wiedzę w zakresie skutków spożywania alkoholu w czasie ciąży.
- 4) Poprzez uczestnictwo w grupie terapeutycznej udzielono pomocy w prawidłowym funkcjonowaniu systemu rodzinnego i przekazano podstawową wiedzę z zakresu pracy z dzieckiem FASD.
- 5) Kobiety w ciąży otrzymały informację o szkodliwym wpływie alkoholu na płód.
- 6) Poprzez udział w zespołach diagnostyczno-konsultacyjnych i superwizjach uczestnicy podnieśli swoją wiedzę i umiejętności w zakresie pomocy dziecku z FAS/FASD i jego rodzinie.

5. Zwiększenie dostępu do bezpłatnej terapii uzależnienia i współuzależnienia.

- dotacja z Urzędu Miasta: 150 000,00 zł
- liczba odbiorców: 875 os.

Realizatorzy: Specjalistyczny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkohol.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Oferta ponadstandardowa dla osób uzależnionych. Warsztaty dotyczące pracy nad poczuciem własnej wartości, umiejętności radzenia sobie ze stresem i wstydem.
- 2) Treningi rozwoju osobistego i kompetencji.
- 3) Oferta ponadstandardowa dla osób współuzależnionych.
- 4) Program skierowany dla Dorosłych Dzieci Alkoholików.
- 5) Grupa rozwoju osobistego
- 6) Superwizja zespołu certyfikowanych specjalistów psychoterapii.

6. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

- dotacja z Urzędu Miasta: 150 000,00 zł
- liczba odbiorców: 177 os.

Realizatorzy: Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład opieki Zdrowotnej „Zdroje”; Specjalistyczny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkohol; Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Profilaktyczno-Społeczna.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Konsultacje specjalistów.
- 2) Terapia, warsztaty psychoedukacyjne dla osób uzależnionych, w tym absolwentów programu podstawowego terapii uzależnienia od alkoholu.
- 3) Grupy wsparcia, warsztaty psychoedukacyjne dla osób współuzależnionych.
- 4) Psychoedukacja dla Dorosłych Dzieci Alkoholików.
- 5) Program dla osób eksperymentujących z alkoholem.

7. Udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim poprzez prowadzenie klubu abstynenta na terenie Gminy Miasto Szczecin.

- dotacja z Urzędu Miasta: 170 000,00 zł
- liczba odbiorców: 7 264 os.

Realizatorzy: Szczecińskie Stowarzyszenie Abstynentów "Agora"; Stowarzyszenie Życia w Trzeźwości Klub Abstynenta "Delta"; Fundacja Programów Społecznych "Aria"; Katolickie Stowarzyszenie "Civitas Christiana" Oddział w Szczecinie.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Grupy samopomocowe dla osób uzależnionych (mitingi AA) i współuzależnionych (Al-Anon) oraz dzieci i młodzieży (Al-Ateen).
- 2) Dyżury telefoniczne.
- 3) Działania informacyjno-edukacyjne.
- 4) Warsztaty terapeutyczne indywidualne i grupowe.
- 5) Spotkania abstynenckie.
- 6) Konsultacje telefoniczne w ramach pierwszego kontaktu.
- 7) Spotkania informacyjno-edukacyjne dla rodzin z problemem alkoholowym.
- 8) Punkt porad prawnych.
- 9) Spotkania klubowo-świecicowe.
- 10) Wyjazdy terapeutyczne.
- 11) Wsparcie w utrzymaniu abstynencji.

8. Pozostałe działania przeprowadzone na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Miasto Szczecin.

Realizatorzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczecinie; Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie; Miejska Izba Wyrzeźwień; Akcja Humanitarna „Życie” Oddział w Szczecinie; Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej; Radio Plus Szczecin; Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych; szczecińskie placówki oświatowe; Wydział Oświaty Urzędu Miasta Szczecin.

Zakres wykonanych działań:

- 1) Udział szczecińskich szkół w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.
- 2) Dofinansowanie zadania profilaktycznego pn. "Wakacje z pasją".
- 3) Przeprowadzenie w okresie świąteczno-noworocznym kampanii społecznej, polegającej na przygotowaniu i wyświetleniu w pojazdach komunikacji miejskiej spotów edukacyjnych, promujących życie wolne od uzależnień.
- 4) Organizacja konferencji pn. "Kształtowanie przywiązania w świetle profilaktyki", podczas której prowadzono profilaktykę uzależnienia od alkoholu w środowisku akademickim; promowano abstynencję w czasie ciąży; przeprowadzono działania zapobiegające skutkom uzależnienia w obszarze kształtowania przywiązania w relacji matka-dziecko; ponad 200 osób skorzystało z porad specjalistów w Profilaktycznych Punktach Konsultacyjnych; zainspirowano uczestników konferencji do podejmowania nowych działań na rzecz profilaktyki uzależnień i wypracowania skutecznych sposobów pomocy kobietom uzależnionym oraz ich dzieciom.
- 5) Dofinansowanie wyjazdu osób uzależnionych od wszelkich środków psychoaktywnych i ich rodzin na "Spotkania wspólnotowe dla trzeźwiejących alkoholików, ludzi pijących szkodliwie i ryzykownie i ich rodzin w Rokitnie" podczas którego podwyższono wiedzę na

temat mechanizmów rządzących psychiką w zakresie stosowania substancji psychoaktywnych; podniesiono poziom wiedzy na temat uzależnień i sposobów radzenia sobie z nawrotami; zwiększono liczbę osób utrzymujących abstynencję; ograniczono przemoc fizyczną i psychiczną; wzrosła kultura współżycia i wzajemna pomoc w codziennych czynnościach; podwyższono nawyki higieniczne i zdrowotne.

- 6) Dofinansowanie wyjazdu członków Parafii Rzymskokatolickiej pw. Opatrzności Bożej na XXV Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe Licheń 2017, podczas których przeprowadzono poradnictwo, zajęcia i wykłady związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych; doświadczeni terapeuci i psychologowie przeprowadzali rozmowy indywidualne oraz konsultacje dotyczące profilaktyki uzależnień; poprawiono komunikację w rodzinach z problemem alkoholowym.
- 7) Dofinansowanie 52 audycji pn. "Jestem Alkoholikiem" emitowanych na antenie Radia Plus Szczecin. Gośćmi audycji były osoby zajmujące się zagadnieniami związanymi z profilaktyką uzależnień (specjalista ds. uzależnień, socjolog, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, terapeuta rodzinny). W trakcie trwania programu słuchacze nawiązywali kontakt telefoniczny z prowadzącym, mieli możliwość uzyskania informacji na temat form pomocy i wsparcia, a także podzielenia się swoimi doświadczeniami.
- 8) Funkcjonowanie zespołów problemowych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczecinie, takich jak: zespół podejmujący czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu; zespołu inicjującego działania określone w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; zespołu dokonującego kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia zespołu do spraw profilaktyki.
- 9) W 2017 roku członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili rozmowy ze 102 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 34 członkami ich rodzin.
- 10) 347 razy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, a wobec 449 osób, podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia od alkoholu.
- 11) Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skontaktowali się z 70 osobami doznającymi przemocy w rodzinie, z 32 osobami stosującymi przemoc oraz z 6 świadkami przemocy w rodzinie. Wobec jednej osoby wszyto procedurę „Niebieskiej Karty”. Przeprowadzono 21 rozmowy interwencyjne, 32 osoby zmotywowano do zmiany
- 12) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz Miejska Izba Wyrzeźwień prowadziła Punkty Konsultacyjno-Informacyjne dla osób z problemem alkoholowym. W punktach udzielono łącznie 1 130 porad osobom z problemem alkoholowym, 429 dorosłym członkom rodziny z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionym i DDA), 197 osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz 53 osobom stosującym przemoc. Prowadzono także ośrodki interwencji kryzysowej, grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, grupy terapeutyczne dla ofiar przemocy oraz grupy robocze do spraw przeciwdziałania przemocy.
- 13) Zrealizowano kampanie pn. „Szkoła dla rodziców”, „Złość nie jest zła” oraz „Program terapeutyczno-psychologiczny”
- 14) W ramach Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych porad udzielali: specjalista terapii uzależnień, instruktor terapii uzależnień, psychologowie, pracownicy socjalni, pedagodzy,

prawnik, policjant, mediator rodzinny oraz certyfikowany specjalista/konsultant w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 15) Współfinansowano funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej, którego uczestnikami było 9 osób uzależnionych od alkoholu.
- 16) Dofinansowano profilaktyczne zajęcia organizowane w ramach Animatora Środowiskowego i programu Moje Boisko – Orlik 2012.
- 17) 833 dzieci z rodzin objętych programem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wzięło udział w koloniach i obozach, w których obowiązywał program profilaktyczny i socjoterapeutyczny.

VI. Osiągnięte cele programu.

- 1) Poszerzono bezpłatną ofertę profilaktyczną dla mieszkańców Szczecina poprzez szeroki udział organizacji pozarządowych oraz placówek kulturalnych i oświatowych.
- 2) Podniesiono poziom wiedzy na temat działania i szkodliwości alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
- 3) Poszerzono dostępną ofertę alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- 4) Uatrakcyjniono i uzupełniono ofertę zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży adekwatnie do zainteresowań odbiorców.
- 5) Popularyzowano abstynencję wśród odbiorców Programu.
- 6) Skorygowano ryzykowne zachowania w środowisku rodzinnym i rówieśniczym.
- 7) Zaproponowano nowatorskie formy przeciwdziałania uzależnieniom.
- 8) Zaktywizowano rodziców, opiekunów do działań na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi oraz negatywnym skutkom naużywania substancji psychoaktywnych.
- 9) Zwiększono dostęp do działań profilaktycznych i specjalistycznego wsparcia dla mieszkańców Szczecina – rodzin oraz dzieci zagrożonych i dotkniętych Płodowym Zespołem Alkoholowym FAS.
- 10) Podniesiono poziom wiedzy społeczności lokalnej oraz kadry zajmującej się pracą z dziećmi z syndromem FAS/FASD i ich rodzinami.
- 11) Pogłębiono i utrwalono zmiany w zakresie funkcjonowania osób uzależnionych, jakie zaszły w czasie trwania podstawowego etapu terapii.
- 12) Zbudowano umiejętności konstruktywnego wzajemnego wsparcia wśród osób uzależnionych.
- 13) Zwiększono efektywność funkcjonowania osób uzależnionych poprzez zmniejszenie szkód i strat oraz zmianę destrukcyjnych zachowań osób uzależnionych.
- 14) Poszerzono wiedzę i umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej i zachowań asertywnych.
- 15) Poprawiono jakość życia osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków we wszystkich obszarach funkcjonowania, tj. rodzinnego, zawodowego, zdrowotnego, społecznego, prawnego, duchowego.
- 16) Zmniejszono liczbę powrotu do zachowań nałogowych.
- 17) Zrealizowano zajęcia terapeutyczne dla osób po podstawowej terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych.
- 18) Propagowano zdrowy styl życia i aktywne formy spędzania czasu wolnego bez korzystania ze środków odurzających.

- 19) Zwiększono poziom wiedzy na temat możliwości zakażenia oraz życia osób zakażonych wirusami: HCV i HIV, szkodliwości zażywania dopalaczy i innych środków psychoaktywnych.
- 20) Zwiększono dostępność pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniem, uzależnionych i współuzależnionych.
- 21) Ograniczono szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne związane z zażywaniem narkotyków i alkoholu.
- 22) Zwiększono liczbę osób korzystających z pomocy terapeutycznej poprzez rozmowy motywujące w środowisku klienta, dystrybuowanie materiałów informacyjnych.
- 23) Przeciwdziałano zakażeniom przenoszonym drogą płciową poprzez zwiększenie poziomu wiedzy o chorobach zakaźnych oraz popularyzowanie zasad bezpiecznych zachowań seksualnych.
- 24) Zwiększono dostęp do informacji o możliwych formach pomocy i zadaniach instytucji i organizacji pozarządowych włączonych w przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomani.
- 25) Przeprowadzono ewaluację i kontrolę realizowanych działań.

VII. Wykonanie budżetu

Zaplanowany w budżecie Miasta koszt realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 wynosił **10 445 207,00 zł**. Wydatkowano środki w wysokości **9 268 774,83 zł**. Na wykonanie budżetu na poziomie 88,73% miała wpływ mniejsza niż przewidywano liczba wniosków o dofinansowanie działań z przedmiotowego zakresu.